

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : MRG5280168

ชื่อโครงการ :

การนำแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทย ในแหล่งการเรียนรู้ชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ชื่อนักวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพจุฑา สุกิมารส
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

E-mail Address : tipchuthas@yahoo.com, tipchuthaka@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ: มีนาคม 2552 – มีนาคม 2554

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผล และศึกษาปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคในการนำแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทย ในแหล่งการเรียนรู้ชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยระยะที่ 1 พบว่า การนำแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทยในแหล่งการเรียนรู้ชุมชน มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม 2) การระบุความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง 3) การสร้างพลังผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่ม 4) การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ 5) การสะท้อนความคิด และการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ และ 6) การถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ประเมินผลการสร้างพลัง ดังนี้ 1) กระบวนการสร้างพลังที่พบ คือ การสนับสนุนให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มโดยการส่งเสริมให้ครูชาวบ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนการปฏิบัติงาน การสร้างกลุ่มงานเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม สร้างเจตคติที่ดีในการทำงานและวางแผนงานอย่างเป็นระบบ 2) ผลลัพธ์ของการสร้างพลัง ที่พบ คือ ความพึงพอใจ ความรู้สึกประสบความสำเร็จในการทำงาน ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ 3) ผลกระทบที่เกิดจากการสร้างพลังที่พบ คือ การเปลี่ยนแปลงและที่เกิดขึ้นทางกายภาพ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อตนเองของผู้เข้าร่วมวิจัย ปัจจัยที่สนับสนุน คือ 1) สภาพทางกายภาพของแหล่งการเรียนรู้ชุมชน 2) ครูภูมิปัญญาชาวบ้านมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ 3) กลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมระหว่างครูภูมิปัญญาชาวบ้านและครูชาวบ้าน ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน

ผลการวิจัยระยะที่ 2 พบว่า การนำแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทยในศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีส่วนร่วม 2) การระบุความต้องการของครูและผู้เกี่ยวข้อง 3) การสร้างพลังผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ของครูและเครือข่าย 4) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ 5) การสะท้อนความคิด และการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ และ 6) การถอดประสบการณ์การเรียนรู้ **ประเมินผลการสร้างพลัง ดังนี้ 1) กระบวนการสร้างพลังที่พบ** คือ การสนับสนุนให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม โดยการอำนวยความสะดวกให้ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูชาวบ้านได้เรียนรู้ร่วมกัน ได้พัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นตามความต้องการของตน โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนการปฏิบัติงาน และจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง **2) ผลลัพธ์ของการสร้างพลัง ที่พบ** คือ ความรู้สึกประสบความสำเร็จในการทำงาน ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และความรู้สึกมีคุณค่าในตน ทักษะที่มีต่อตนเองในด้านบวก **3) ผลกระทบที่เกิดจากการสร้างพลังที่พบ** คือ การเปลี่ยนแปลงและที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทางกายภาพ (เป็นการวางแผนทำงานร่วมกันของครูและบุคคลในชุมชน) และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อตนเองของผู้เข้าร่วมวิจัย **ปัจจัยที่สนับสนุน** คือ 1) ครูภูมิปัญญาชาวบ้านและครูชาวบ้านมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ และ 2) สภาวะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก **ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค** คือ 1) การขาดกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างครูศูนย์พัฒนาเด็กและครูภูมิปัญญาชาวบ้าน 2) การขาดความตระหนักถึงสำคัญของภูมิปัญญา และ 3) สภาวะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เด็กปฐมวัยที่ผ่านกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้าน มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและชุมชนเขมรถิ่นไทยด้วยการรับรู้วัฒนธรรมด้านสังคม ด้วยการเรียนรู้จากป่าชุมชนทรัพยากรธรรมชาติในสภาพแวดล้อมจริง

คำสำคัญ: การสร้างพลัง, ภูมิปัญญาชาวบ้าน, การอบรมเลี้ยงดู, กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม

Abstract

Project Code : MRG5280168

Project Title :

THE IMPLEMENTATION OF THE LOCAL WISDOM EMPOWERMENT THEORY
IN DEVELOPMENT OF NORTHERN-KHMER CHILD REARING CULTURAL
TRANSMISSION PROCESS PRACTICING IN COMMUNITY LEARNING
RESOURCE AND CHILD CARE CENTER OF MUANG SURIN
SAMRONG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

Investigator : Assistant Prof. Tipchutha Subhimaros

Early Childhood Education Program,

Faculty of Education, Surindra Rajabhat University

E-mail Address : tipchuthas@yahoo.com, tipchuthaka@hotmail.com

Project Period : March 2009 - March 2011

The objectives of this research were: 1) to study the result of the participatory action research and 2) to study factors related in the implementation of the local wisdom empowerment theory in development of Northern-Khmer child rearing cultural transmission process practicing in community learning resource and child care development center of Muang Surin subdistrict administration organization.

The first phase findings comprised six stages of empowerment procedures: 1) participatory community learning resource appraisal; 2) defining stakeholders' needs; 3) empowerment via group learning experience; 4) developed learning materials and field study; 5) reflection and knowledge exchanged dialogue; and 6) participatory evaluation. Empowerment evaluations were: 1) empowerment process such as; supporting local teachers for participating in making decisions, goal specifications and work plans; created work groups with good attitude, and systematic work plans, 2) empowerment outcomes such as: 1) satisfaction, achievement, self-confidence, self-esteem and self-efficiency and 3) empowerment consequences such as: physical changes and self-attitude changes. Supported factors were: 1) physical condition of the CCR 2) readiness of local wisdom teachers to transmit knowledge, and 3) the mechanism to move participatory learning activities. Obstacle factor was economical condition of the community.

The second phase findings comprised six stages of empowerment procedures: 1) participatory child care center appraisal; 2) defining stakeholders' needs; 3) empowerment via group learning experience; 4) developed learning kits and field study; 5) reflection and

knowledge exchanged dialogue; and 6) participatory evaluation. Empowerment evaluations were: 1) empowerment process such as; supporting to succeed practices followed the aim of the teachers in child care center; facilitating the participants to develop their knowledge and skills, participating in making decisions, goal specifications and work plans, 2) empowerment outcomes such as: 1) achievement and self-esteem and 3) empowerment consequences such as: physical community changes and self-attitude changes. Supported factors were: 1) readiness of local wisdom teachers and local teachers to transmit knowledge, and 2) physical condition of the child care center. Obstacle factors were: 1) depleted of the mechanism to move learning activities of teachers in child care center and local wisdom teachers 2) depleted awareness of the wisdom, and 3) physical condition of the child care center. After the empowerment process the children demonstrated their self-understanding in observing their community heritage in cuisine and tradition.

Keywords: local wisdom empowerment theory / child rearing /
cultural transmission process